

Sodišče: Višje sodišče v Ljubljani

Oddelek: Civilni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSLJ:2019:I.CP.241.2019

Evidenčna številka: VSL00020653

Datum odločbe: 06.02.2019

Senat, sodnik posameznik: dr. Peter Rudolf (preds.), Majda Irt (poroč.), Dušan Barič

Področje: ZAVAROVANJE TERJATEV

Institut: začasna odredba - začasna odredba v zavarovanje nedenarne terjatve - subjektivni pogoj za izdajo začasne odredbe - nastanek težko nadomestljive škode

Zveza: ZIZ člen 272, 272/2, 272/2-3

Jedro

Čeprav sta tožnika na podlagi prodajne pogodbe za nakup stanovanja, sklenjene s toženko, vpisana v zemljiško knjigo kot solastnika nepremičnine, v zvezi s katero zahtevata izročitev ključa vhodnih vrat, pa ni moč prezreti obsežne zdravstvene dokumentacije, ki vzbuja resen dvom v pravnoveljavno sklenitev prej navedene pogodbe. Ni mogoče spregledati toženkine visoke starosti (97 let) ter zdravstvene dokumentacije, ki izkazuje toženkino časovno dezorientiranost, krajevno pomanjkljivo orientiranost ter znake demence že v letu 2017, torej občutno pred sklenitvijo prodajne pogodbe za nakup stanovanja in parkirnega mesta.

Izrek

I. Pritožba se zavrne in se sklep sodišča prve stopnje potrdi.

II. Odločitev o pritožbenih stroških se pridrži za končno odločbo.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je ugodilo toženkinemu ugovoru, zavrnilo predlog tožnikov za izdajo začasne odredbe ter začasno odredbo razveljavilo (I. točka izreka). Zavrnilo je predlog tožnikov za izrek denarne kazni toženki (II. točka izreka). Odločitev o stroških postopka v zvezi z začasno odredbo pa je pridržalo za končno odločbo (III. točka izreka).

2. Zoper takšno odločitev se pritožujeta tožnika, ki v pravočasni pritožbi uveljavljata vse pritožbene razloge iz prvega odstavka 338. člena Zakona o pravnem postopku (ZPP). Izpostavljata izkazanost pravnorelevantnih dejstev in poudarjata, da je objektivni pogoj za izdajo začasne odredbe - obstoj terjatve - izkazan s stopnjo verjetnosti. Opozarjata, da je sodišče odločalo ultra/extra petitum, kar predstavlja bistveno kršitev procesnih pravil. Tožnika sta z vložitvijo predloga ustrezno izkazala, da želita preprečiti silo (vlom v stanovanje) in da se začasna odredba izda z namenom odvratanja nadaljnje in nepotrebne škode. Jedro težav ni v zdravstvenem stanju toženke (demenca), ampak v toženkinem občutku, da bi za stanovanje lahko dobila več denarja. Narok za obravnavanje ugovora zoper sklep o začasni odredbi je prvo sodišče razpisalo povsem po nepotrebem. Prav tako ne drži, da sta tožnika stanovanje kupila po bistveno nižji ceni od tržne. Sklepanje prvega sodišča, da naj bi iz predložene zdravstvene dokumentacije ne izhajala verjetna izkazanost sklenjenosti pogodbe in veljavnost vknjižbe lastninske pravice v korist tožnikov v zemljiški knjigi, je nepravilno in nezakonito. Enako velja glede ugotovitve prvega sodišča, da tožnika nista verjetno izkazala lastništva stanovanja. Za ugotovitev obstoja terjatve je pomembno, da so razlogi, ki govorijo v prid obstoja tega dejstva, močnejši od razlogov, ki govorijo proti. Dosedanji potek postopka daje več razlogov za zaključek, da je stanovanje v solasti tožnikov. Izkazala sta tudi vse potrebne subjektivne razloge za predlagano zavarovanje.

Pritožnika predlagata, da pritožbeno sodišče pritožbi ugodi, toženkin ugovor zavrne kot neutemeljen in odločitev prvega sodišča spremeni tako, da izdano začasno odredbo z dne 20. 9. 2018 obdrži v veljavi. Podrejeno predlagata razveljavitev odločitve prvega sodišča in vrnitev zadeve sodišču prve stopnje v nov postopek pred drugega sodnika. Priglašata pritožbene stroške.

3. Pritožba je bila vročena toženki, ki je nanjo podala odgovor. V odgovoru opozarja na več pritožbenih novot, ki v pritožbenem postopku ne morejo biti upoštevne. Pritrjuje argumentaciji, pravnim naziranjem in zaključkom prvega sodišča ter predlaga zavrnitev pritožbe kot neutemeljene. Priglašata stroške pritožbenega postopka.

4. Pritožba ni utemeljena.

5. Upoštevajoč določilo 272. člena ZIZ je predlog za izdajo začasne odredbe v zavarovanje nedenarne terjatve utemeljen, če sta kumulativno podana oba pogoja, in sicer verjetno izkazana terjatev ter ena izmed naslednjih predpostavk: (1) nevarnost, da bo uveljavitev terjatve onemogočena ali precej otežena; (2) da je odredba potrebna, da se prepreči uporaba sile ali nastanek težko nadomestljive škode in (3) da dolžnik z izdajo začasne odredbe, če bi se tekom postopka izkazala za neutemeljeno, ne bi utrpel hujših neugodnih posledic od tistih, ki bi brez izdaje začasne odredbe nastale upniku.

6. Sodišče prve stopnje je v točki 10 obrazložitve izpostavilo vsa pravno relevantna dejstva in zaključilo, da ne obstoji objektivni pogoj za izdajo začasne odredbe - verjetnost obstoja terjatve. Temu pritožbeno sodišče v celoti pritrjuje. Čeprav je prvo sodišče v sklepu z dne 20. 9. 2018 predlogu tožnikov za izdajo začasne odredbe ugodilo, pa vzpostavljena kontradiktornost, ki jo predstavlja ugovorni postopek, zadevo predstavi v povsem drugi luči. Čeprav sta tožnika na podlagi prodajne pogodbe za nakup stanovanja, sklenjene s toženko, vpisana v zemljiško knjigo kot solastnika nepremičnine, v zvezi s katero zahtevata izročitev ključa vhodnih vrat, pa ni moč prezreti obsežne zdravstvene dokumentacije, ki vzbuja resen dvom v pravnoveljavno sklenitev prej navedene pogodbe. Ni mogoče spregledati toženkine visoke starosti (97 let) ter zdravstvene dokumentacije, ki izkazuje toženkino časovno dezorientiranost, krajevno pomanjkljivo orientiranost ter znake demence že v letu 2017, torej občutno pred sklenitvijo prodajne pogodbe za nakup stanovanja in parkirnega mesta (B3 do B5).

7. Pritožbeno zatrjevanje o odločanju izven meja postavljenega zahtevka (ultra/extra petitum) je zmotno. Sodišče prve stopnje je odločitev sprejelo v okviru postavljenega predloga za izdajo začasne odredbe in pri tem opravilo ustrezno tehtanje, s poudarkom na restriktivnem pristopu k regulacijskim odredbam. Razlogi, ki so botrovali ugoditvi toženkinemu ugovoru, so prepričljivi. To velja tudi glede podanosti subjektivnega pogoja. Preprečitve sile ali težko nadomestljive škode tožnika nista ustrezno zatrjevala, niti izkazala, preveč posplošene pa so tudi njune navedbe v zvezi z obstojem pogoja iz 3. alineje drugega odstavka 272. člena ZIZ. Prvo sodišče utemeljeno opozarja na protislovnost njunih navedb glede odsotnosti premoženja in njunim namenom, da stanovanje adaptirata. Pritožbeno sodišče v celoti pritrjuje razlogovanju prvega sodišča v 20. točki obrazložitve izpodbijanega sklepa glede plačevanja najemnine tožničinemu očetu. Preveč posplošena in neizkazana pa so tudi zatrjevanja o njuni prostorski stiski, na kar v izpodbijani odločitvi pravilno opozarja že prvo sodišče.

8. Ker celoten sklop ugotovljenih okoliščin ne izkazuje utemeljenosti predloga tožnikov za izdajo začasne odredbe, je v tej fazi postopka tudi po presoji pritožbenega sodišča odločitev o ugoditvi toženkinemu ugovoru pravilna.

9. Pritožba ni utemeljena, podani pa tudi niso razlogi, na katere pritožbeno sodišče pazi po uradni dolžnosti, zato je bilo treba na podlagi 2. točke 365. člena ZPP v zvezi s prvim odstavkom 366. in 353. člena istega zakona pritožbo kot neutemeljeno zavrniti.

10. Stroški v zvezi z začasno odredbo predstavljajo del pravnih stroškov (prvi odstavek 151. člena ZPP), odločitev o njih pa je odvisna od končnega uspeha strank v postopku, zato bo o stroških, nastalih v tem pritožbenem postopku, odločilo sodišče prve stopnje v končni odločbi.

Datum zadnje spremembe: 26.04.2019